

POLITIET

NAVNE	107100 DEP.
Beløp	631,00
Dato	5/11-08
Saksnr	200803042-036

Det Kongelige Barne- og Likestillingsdepartement
PB 8036 Dep
0030 Oslo

<i>Deres referanse</i>	<i>Vår referanse</i>	<i>Dato</i>
200803042-/PGUFJS	952695	04.11.2008

Høringsuttale – forslag til endringer i gjeldsordningsloven

Det vises til departementets brev av 18.07.2008 med frist for uttale 01. november 2008.

Kompetansesenter for behandling av gjeldsordningssaker er invitert til å avgi høringsuttale og har følgende merknader:

1. "Egenforsøket"

Dagens regelverk antas å gi rom for en praksis i tråd med det nye lovforslaget. Dette oppfattes i tråd med Ot.prp 99 (2001-2002) side 143 der det fremgår at det er skyldnerens evne som skal vurderes og ikke kommunens. Utbredt praksis er således at dersom skyldneren selv ikke evner å forhandle med kreditorene og kommunen har lang ventetid, eller ikke har kapasitet til å bistå skyldneren, ansees vilkåret i § 1-3 annet ledd som oppfylt. Det samme gjelder dersom det er svært lite sannsynlig at saken kan løses utenrettslig (Ot. Prp 99 2001-2002 side 98). Det vises også til rundskriv Q 28/2006.

For å sikre en ensartet forståelse av egenvilkåret, støtter kompetansesentrene i hovedsak lovforslaget. Det stilles imidlertid spørsmål om det ikke blir best samsvar med hovedregelen dersom også oversendelse fra kommunen blir et (tungt) moment i vurderingen, men uten at det ubetinget skal medføre at egenforsøket ansees oppfylt. Det vil gi namsmyndigheten mulighet til fortsatt å kunne vurdere skyldners personlige evner og sakens karakter.

2. Låneopptak i forhandlingsperioden

Kompetansesentrene er enig i at dagens regelverk kan oppleves som tungvint. Dette vil spesielt gjelde i saker med mange kreditorer og der det kun er snakk om et mindre forbrukslån til for eksempel en vaskemaskin eller kjøleskap som ryker i gjeldsforhandlingsperioden. Det er vår oppfatning at namsmannen må kunne gi samtykke til låneopptak i disse tilfellene. Det kan også være aktuelt at det blir nødvendig å kjøpe en ny bil i gjeldsforhandlingsperioden. Det vil da naturlig nok være tale om noe større beløp enn kostnaden til en vaskemaskin eller kjøleskap. Det er vår oppfatning at namsmannen også her må kunne gi sitt samtykke til låneopptak. Vi stiller oss litt mer tvilende til om namsmannen skal kunne samtykke i låneopptak til bolig, eller refinansiering av eldre gjeld. Dette vil etter vår oppfatning medføre et stort ansvar for namsmannen og også kreve inngående kunnskap om låneopptak, pantsettelse, foreldelse og prioritet. Selv om vi helt klart ser behovet for at det av og til kan være helt nødvendig med et mindre låneopptak i gjeldsforhandlingsperioden vil det etter vår oppfatning ikke medføre noen særlig ulempe for skyldneren å vente med et låneopptak til bolig til gjeldsforhandlingsperioden er utløpt og en gjeldsordning er etablert. Det vil heller ikke medføre noen særlig ulempe for skyldneren å vente med å levere søknad om gjeldsordning til refinansiering er forsøkt. Det kan tenkes at skyldneren ikke lenger oppfylder vilkårene for å få gjeldsordning dersom refinansieringen medfører en bedret

Sogn og Fjordane politidistrikt

Eid lensmannskontor, besøk: Almenningen 1, 6770 Nordfjordeid
Post: Postboks 4, 6771 Nordfjordeid
Tlf: 57 86 34 80 Faks: 57 86 34 81

økonomisk situasjon. Vårt forslag er derfor at namsmannen kun skal kunne samtykke i mindre låneopptak og at større låneopptak må godkjennes av kreditorene. Mindre låneopptak kan for eksempel defineres som beløp under 1 G.

Et spørsmål som ikke er omhandlet i forslaget er hvorledes et slikt lån namsmannen eventuelt samtykker til blir å behandle i tilfelle saken ender som tvungen gjeldsordning. For namsmannen vil det oppstå en vanskelig situasjon dersom det ikke samtidig følger av klar lovhjemmel hvilken stilling fordringen skal ha i forhold til gjeldsordningen som etableres.

3. *Skyldnere bosatt utenfor Norge*

For kompetansesentrene er hensynene mot den foreslåtte utvidelse så tungtveiende at forslaget ikke kan støttes.

Forslaget om gjeldsordning for personer som ikke er bosatt i riket åpner helt nye problemstillinger. Den store forskjellen i forhold til en utenrettslig ordning er at namsmannens saksbehandling gir en helt annen notoritet og trygghet. Dette er et viktig fundament for allmennheten og kreditorenes tillit til en gjeldsordning etter loven. Namsmannens undersøkelsesplikt ihht § 2-3 knytter seg til offentlige skatteopplysninger, grunnbøker, Løsøreregisteret og andre register namsmyndigheten er fortrolig med og som har høy grad av troverdighet.

Høringsforslaget nevner gjeldsordningssaker som er så enkle at de må kunne behandles her i riket. Når man kan fastslå at saken er enkel er det jo nettopp fordi namsmannen gjennom sin kontrollmulighet har mulighet for å kartlegge at det er slik det forholder seg. For personer bosatt i utlandet blir dette helt annerledes. Her måtte namsmyndigheten helt og fullt legge til grunn skyldners egne opplysninger.

Det vil kunne uthule tilliten til ordningen.

Et annet moment som taler mot en endring av dagens bestemmelse er at namsmannen mister det verdifulle møtet med skyldneren der bl.a. skyldnerens evne til å gjøre et forsøk på egenhånd vurderes. Det er utvilsomt vanskeligere å skjule opplysninger for namsmannen ved direkte kontakt enn når kontakten foregår skriftlig eller pr telefon. Namsmannens lokalkunnskap vil heller ikke komme til nytte i disse sakene, noe som taler mot en endring av dagens bestemmelser.

En løsning der saksbehandlingen legges til en bestemt namsmann vil ikke avhjelpe de grunnleggende problem. Det er ingen namsmenn som har større erfaring i den del av kartleggingen som i tilfelle måtte gjennomføres i utlandet. At skyldner skulle fritas for personlig fremmøte for namsmannen vil være en særordning.

En endring som foreslått er prinsipielt forskjellig fra situasjonen der skyldnere bosatt i utlandet søker tvungen gjeldsordning eller endring av gjeldsordning. I begge disse situasjonene har namsmannen allerede vært inne og kartlagt skyldners økonomi gjennom søknadsfasen. Det at skyldner er bosatt i Norge på søknadstidspunktet gir den minimumstilknytning til Norge som kan begrunne at gjeldsordningen behandles her.

Betydningen av å oppnå gjeldsordning viser seg i første rekke ved at det verner mot tvangspågang. Man har imidlertid ikke regler om gjeldsordningens rettskraftvirkning i forhold til nasjonale myndigheter i utlandet. Slik sett vil ordningen knapt nok få virkning for andre enn norske kreditorer. Selv for dem er det spørsmål om gjeldsordning i Norge vil hindre tvangsforfølgelse gjennom nasjonal myndighet i skyldners hjemland. Det skal samtidig påpekes at gjeldsskyldnere bosatt i utlandet ikke er rettslause. De vil således alternativt kunne bestride urettmessige trekk gjennom reglene om omgjøring og klage på nedlagt trekk..

4. *Skatte- og avgiftskrav*

I. Utleggstrekk for skatte- og avgiftskrav

Forslaget om at utleggstrekk for skatte- og avgiftskrav skal opphøre i forhandlingsperioden er en logisk oppfølging av at skatte- og avgiftskrav behandles som vanlige uprioriterte krav i

gjeldsordningsforslaget. Forslaget vil som påpekt også medføre en forenkling av saksbehandlingen siden korrigeringer i forhold til skatte- og avgiftsmyndighetens fordringsanmeldelse blir unødvendig.

Det er imidlertid uklart hvorfor ordlyden i § 3-4, 5 ellers er foreslått endret. Gjeldende lov er ikke begrenset til løpende bidragsforpliktelser. Trekkmuligheten bør fortsatt gjelde i forhold til allerede opparbeidet bidragsgjeld til bidragsberettigede.

Det er også foreslått nytt femte ledd til strafferettslige krav som nevnt i § 4-8 bokstav h. Dersom man leser § 4-8 bokstav h omhandler denne straffebøter og krav på erstatning eller oppreisning. Etter vår oppfatning er alt strafferettslige krav. For å unngå misforståelser foreslås derfor at "strafferettslige" fjernes fra ny lovtekst slik at det ikke oppstår misforståelser rundt dette.

Både for så vidt gjelder private bidragskrav og krav som grunner seg på straffbare handlinger er det mulighet for nedsettelse etter § 4-8. I praksis er det vanskelig å tenke seg situasjoner der skyldners økonomi i forhandlingsperioden gir grunnlag for trekk, samtidig som kravet vurderes nedsatt i gjeldsordningsforslaget. § 3-4,5 må være "firkantet" slik at denne typen krav gir grunnlag for å opprettholde trekket – uavhengig av nedsettelsesadgangen i § 4-8.

II. Legalpant i bolig

Kompetansesentrene støtter forslaget til lovendring. Vi er imidlertid av den oppfatning at lovteksten kan misforstås. Det kommer ikke klart frem hvorvidt legalpanten skal spise av 110 %, jf § 4-8, 1.punktum. Slik vi leser forslag til ny lovtekst kan det se ut som om legalpanten skal regnes innenfor 110 %. Dersom krav sikret ved legalpant skal gis full dekning er vi av den oppfatning at disse kravene ikke skal "spise" av 110 %. Vi ber om at dette presiseres i forarbeidene, eventuelt at det innarbeides i lovteksten.

Det vises i forslaget til ny lovtekst til "fordringer som nevnt i nr 2 bokstaven her". Vi antar at lovgiver har ment 3. punktum.

III. Skatte- og avgiftskrav oppstått etter åpning.

Det er åpenbart behov for en klargjøring av gjeldende § 4-8 c).

Det første spørsmålet er "skjæringspunkt" for hvilke krav som er med i gjeldsordningen og hvilke krav som ikke er med i ordningen. Høringsnotatet s 28 refererer til gjeldende bestemmelse som "unntak fra regelen om at krav oppstått etter åpning **normalt** ikke omfattes av en gjeldsordning". Lovens § 4-8, 1,1 har en forsøksvis definisjon på et skjæringstidspunkt – som ikke gir særlig veiledning i praksis.

Høringsforslaget har følgende utforming av § 4-8,1 (c) :

Skatte- og avgiftskrav som er oppstått etter åpningstidspunktet omfattes ikke av gjeldsordningen. Dette gjelder også skatte- og avgiftskrav som fastsettes ved vedtak etter åpningstidspunktet.

Det må bety at det etableres en særregel for skatte- og avgiftskrav der skjæringstidspunktet helt entydig defineres til åpningstidspunktet. For andre krav vil åpningstidspunktet -som nevnt i Høringsnotatet - "normalt" - men ikke ubetinget,- være skjæringstidspunktet jfr HR 2006 –00589. Ideelt sett burde det vært samme regel om skjæringspunkt for alle typer krav. I så fall kunne hele § 4-8 c) sløyfes i det § 4-8,1 skal gi fellesregler om skjæringstidspunkt og likebehandling av alle krav som ikke uttrykkelig er gitt unntatt etter den etterfølgende opplisting i bestemmelsen.

Regulering av skjæringstidspunkt for skatte- og avgiftskrav klargjør forholdet mellom skyldner på den ene siden og på den annen side skatte- og avgiftsmyndigheten i egenskap av kreditor for det aktuelle krav. Forslagets utforming av § 4-8 c) går ut over dette:

Har skyldneren hatt for lavt forskudd i gjeldsordningsperioden som har medført høyere dividende enn dersom forskuddet hadde vært riktig, skal derved oppstått skattegjeld dekkes fullt ut ved at dividenden til kreditorene nedsettes tilsvarende inntil skattekravet inklusiv evt. renter og omkostninger er innbetalt.

Denne delen av bestemmelsen angår forhold som oppstår i gjeldsordningsperioden og virkningen det skal ha i forholdet mellom skyldner og de kreditorer /krav som er omfattet av ordningen. Skatte- og avgiftsmyndighetens posisjon som kreditor for skattegjeld oppstått i gjeldsordningsperioden skal ikke være gjenstand for regulering i gjeldsordningen. Det er utvilsomt at skyldner er ansvarlig for å dekke restskatten fullt ut uavhengig av gjeldsordningen. Spørsmålet er om han kan gjøre det ved å betale restskatten ("den nye utgiften") med å trekke den av dividenden eller om han må belaste eget livsopphold. Systematisk er det mer naturlig at det forholdet som forsøkes avklart som nevnt, flyttes til kap 6 som omhandler hendelser i gjeldsordningsperioden (jfr tilsvarende om tilgodeskatt som er foreslått regulert i § 6-2).

Kompetansesentrene støtter en klargjøring i lovteksten hva angår tilgodeskatt i gjeldsordningsperioden.

5. Periodens lengde og alternative oppgjørformer

Den tekniske utforming ved at forslagene hovedsakelig inneholder nærmere regulering i kap 4 reiser spørsmål om avtalefriheten ved frivillig gjeldsordning. Lovens kap 4 regulerer innholdet av en frivillig gjeldsordning mens kap 5 regulerer innholdet av en tvungen gjeldsordning. Mer detaljerte bestemmelser om innholdet i en frivillig gjeldsordning gjennom ytterligere regulering av kap 4, vil i enda større grad sette søkelyset på om hovedregelen om avtalefrihet egentlig gjelder for frivillige gjeldsordninger.

Dersom det gjelder avtalefrihet ved frivillige gjeldsordninger er forslaget til endring av kap 4 unødvendige. Forslagene vil da utelukkende begrenses til hvilke begrensninger som skal gjelde for tvungen gjeldsordning. Drøftelsen og forslagene vil da relatere seg til kap 5. Dette må avklares. Da kompetansesentrene forutsetter at det gjelder avtalefrihet ved frivillige ordninger, relateres våre synspunkter til yttergrensen for **tvungen ordning**: At avtalefriheten er begrenset for skatte- og avgiftsmyndighet og påtalemyndighet med bøtekrav er en annen sak.

Etablering og oppgjør av gjeldsordning ved engangsinnbetaling:

For skyldnere med økonomisk evne til oppgjør er det fremmet tre alternative forslag.

Første alternativ forutsetter gjeldsordning over 5 år og at utbetalingen skal tilsvare summen av utbetalinger over alle disse 5 årene. Eksempelvis kr 10.000,- * 5 = kr 50.000,-. Dersom den samlede gjeld er på kr 500.000,- tilsvarer dette 10 %.

Andre alternativ (med samme gjeld) vil utbetalingen være kr 125.000,- (25 % av kr 500.000,-)

Tredje alternativ er mer skjønnsmessige utformet om mindre sammenlignbart. Dersom man med uttrykket "bedre dekning" utelukkende begrenser seg til det beløpsmessige, så er det naturlig å forstå dette som at utbetalingen skal være større enn kr 50.000,-. Men det vil jo ha en merverdi å få beløpet hurtigere enn ved ordinær innbetaling i løpet av 5 år.

Forslaget inneholder ingen avklaring i forhold til bestemmelsene om etterperiode jfr nedenfor, selv om spørsmålene henger nært sammen. Det inneholder også en uklarhet med hensyn til om *minimumsbeløpet* relaterer seg den samlede utbetaling til de uprioriterte kreditorer eller den samlede utbetaling til samtlige kreditorer. Noe som kommer på spissen dersom de prioriterte kravene alene utgjør en forholdsvis betydelig utbetaling.

På den ene siden er det forståelse for skyldners behov for fleksibilitet både med hensyn til oppgjørstidspunkt og den samlede størrelsen på utbetalingen. På den andre siden kan gjeldsordningen bli så lite håndfast at verken namsmann, tingrett, fordringshavere eller skyldner selv har oversikt over hva den går ut på. Det vil oppstå stor usikkerhet og ulikhet i namsmyndighetens håndtering. "Premiering" av skyldners ekstrainsats i gjeldsordningsperioden er heller ikke uproblematisk. Gjeldsordningen forutsetter jo i utgangspunktet at skyldner etter evne skal betale tilbake til sine kreditorer. Dersom skyldner kan skjære ned på eget livsopphold, skulle jo det medføre økt utbetaling for kreditorerne i utgangspunktet. På den bakgrunn forkastes forslagene om fleksibel nedbetaling og det tredje (det skjønnsmessige) alternativet til engangsoppgjør som nevnt ovenfor.

Tilbake står da første og andre alternativ.

Innføring av regler som gir adgang til tvungen gjeldsordning i form av engangsinnbetaling krever en avklaring/samordning i forhold til reglene om tvangsakkord. Konkurslovens bestemmelser om akkord er primært utformet med tanke på næringsdrift, men det er ikke noen lovmessig begrensning i adgangen for lønsmottakere til å søke akkord. I praksis er det gebyrplikten som begrenser kretsen som søker gjeldsordning etter konkursloven. Av hensyn til harmoni i lovverket synes det ikke naturlig å innføre regler som fraviker vilkårene for å oppnå tvangsakkord jfr Konkurslovens kap VI. Andre alternativ til endring av § 4-2,2 blir således det som eventuelt kan benyttes.

Dette løser imidlertid ikke behovet for å samordne konkursloven og gjeldsordningsloven. Man kan velge å beholde to parallelle lover og skille "kundegrunnlaget" ved hjelp av rettsgebyr.

Et spørsmål som ikke er avklart ved forslaget er hvor langt det skal være krav om at akkorden er finansiert,- eventuelt om engangsbeløpet også må være disponibelt før et akkordforslag kan fremsettes. Et slikt krav vil trolig begrense den praktiske anvendelsen. På den andre siden hindre en uheldig utvikling i retning av flere urealistiske gjeldsordningsforslag. Teknisk sett er det uansett vanskelig å klassifisere noen ordningen som uten gjeldsordningsperiode,- så lenge gjeldsordningsperioden ansees å starte fra åpningstidspunktet.

Etablering og oppgjør av gjeldsordning uten innbetaling (0-dividendesaker):

Ovenfor er reist spørsmål om muligheten for umiddelbart oppgjør av gjeldsordning gjennom engangsoppgjør (eller lovnad om engangsoppgjør). Høringen foreslår ny § 4-2 som åpner for gjeldsordning uten gjeldsordningsperiode eller oppgjør ved 0-dividendesaker. En gjeldsordning der skyldneren kan få slettet sin gjeld umiddelbart vil nok av mange oppfattes om en for lettvinnt løsning. En skyldner som ikke kan betale noe bør etter vår oppfatning ikke ha en kortere gjeldsordningsperiode av denne grunn alene. 80 % av alle saker har i dag null dividende. Dersom forslaget til lovendring blir vedtatt kan dette bety at 80 % av alle gjeldsordninger vil kunne medføre umiddelbar gjeldssletting. Dette kan bety at skyldner raskt er klar for kredittmarkedet igjen, noe som etter vår oppfatning er uheldig både av hensyn til skyldneren selv, kredittmarkedet og allmennheten. Erfaringen er at gjeldsordningsperioden har en viss oppdragende effekt overfor skyldnere ved at de i gjeldsordningsperioden vil ha begrensede muligheter til å stifte ny gjeld. Spørsmålet om rettferdighet og likhet mellom den gruppen skyldnere som har økonomisk evne og den som ikke har økonomisk evne vil nok også fort kunne bli satt på spissen gjennom en særregel for 0-dividendesaker. Kompetansesentrene støtter ikke en adgang til umiddelbar gjeldssletting i 0-dividendesaker.

Forslaget til presisering av gjeldsordningsperiodens lengde i 0-dividendesaker § 5-2,2 c):

Også her kan det være nødvendig å presisere om drøftelsen forutsetter at etterperioden opprettholdes eller ikke.

Med utgangspunktspunkt i at etterperioden utvikles kan ikke kompetansesentrene støtte en bestemmelse om at manglende betalingsevne i seg selv skal medføre redusert gjeldsordningsperiode. Selv om loven kun lister opp en del momenter i vurderingen, vil forslaget lett medføre en oppfatning om kortere periode i 0-dividendesaker. (Nåværende § 5-2,2 c blir d).

Førtidig avslutning av gjeldsordning:

Dette behandles i neste punkt 6 nedenfor.

6. Endringssaker etter kap 6.

I. Endringssak i form førtidig avslutning av gjeldsordning.

Forslaget om førtidig avslutning av gjeldsordning ut over § 6-1,1 vil bety en helt ny dimensjon på endringsreglene. Gjeldende regler om endring tar utgangspunkt i at ordningen skal ha en viss grad av stabilitet og forutberegnelighet for kreditorene. Det blir da feil dersom skyldner, kort tid etter at gjeldsordning er etablert skal ha krav på at kortene legges på nytt og nye prinsipper etableres,- uten at det er oppstått en helt ny situasjon. Det synes på den bakgrunn neppe riktig at skyldner gjennom tingretten skal kunne pålegge kreditorene førtidig avslutning gjennom kontantoppgjør. Det at

skyldner eventuelt har fått mulighet til finansiering via en rik onkel vil ikke være en ny omstendighet av en slik type at gjeldsordningen skulle kunne endres. Muligheten for ekstern finansiering bør være gjennomprøvd på et tidligere tidspunkt. Det kan spørres hvilke andre forhold som skulle gi grunnlag for helt nye muligheter for kontantoppgjør.

Regelverket vil imidlertid neppe hindre at enkelte skyldnere forhandler med kreditorene om førtidig avslutning. Loven bør derfor uansett avklare hvorledes namsmannen skal forholde seg til slike forhandlinger. Det bør klargjøres at namsmannen kan/skal forholde seg til § 7-1 og § 7-2 dersom samtlige kreditorer skriftlig har bekreftet til namsmannen at gjeldsordningen kan avsluttes som nevnt før perioden er gjennomført. Etterperioden vil i så fall,- ved en naturlig forståelse av kreditorenes tilslutning,- ikke komme til anvendelse. Skyldner vil ha anledning til å misligholde også en slik avtale om kontantinnløsning av kreditorene, men det vil være et privatrettslig forhold og namsmannen uvedkommende. Det vil i tilfelle være kreditorenes risiko.

II Skatt i gjeldsordningsperioden

Det vises til merknaden under pkt 4 III ovenfor.

III Namsmannens stadfestelse av frivillig endring av gjeldsordning

Det savnes en begrunnelse og en nærmere klarlegging av hva som ligger i dagens bestemmelse § 6-1 siste ledd. Det stilles videre spørsmål om hvorfor man har innført en stadfestelse i endringssaker men ikke i den opprinnelige frivillige ordning. Stadfestelsesordningen bør bortfalle.

IV Namsmannens avslag på skyldners endringsbegjæring.

Det bør innføres en avslagshjemmel etter mønster av § 2-6. Skyldners klagerett vil ivareta rettssikkerhet på en tilfredsstillende måte.

V Endringssak ved opphevelsesbegjæring

§ 6-1 bør fastslå at andre saksbehandlingsregler for endringssaker dersom tingretten samtidig har en omgjørings- eller opphevelsessak til behandling. Da bør saksbehandlingen styres og koordineres fullt ut av tingretten og namsmannen utfører kun de oppgaver tingretten fastsetter ihht vanlige bestemmelser.

7. *Særlig om næringsgjeld*

Som påpekt i høringsnotatet utgjør næringsdrivende en stor og uensartet gruppe. Erfaring viser at mange av dem som starter næringsvirksomhet er uegnet for dette. For personer som tross mislykket næringsdrift i første omgang, likevel ansees godt egnet til næringsdrift, vil uansett ha mulighet for å få til enten utenrettslige eller frivillige gjeldsordninger som kan gi grunnlag for en ny start. For de øvrige er det ingen samfunnsmessig skade ved at ny start utsettes og kanskje kan unngås.

Kompetansesenteret slutter seg til vurderingene i høringsforslaget. Alternativt kan det vurderes tilpasninger i konkurslovens regler om tvangsakkord dersom formålet er å tilrettelegge for ny næringsdrift.

8. *Gjeldsordning for straffedømte*

Høringsforslaget om at resosialiseringshensyn bør tillegges vekt i støtdevurderingen innebærer etter vårt syn ikke noen realitetsendring,- men er mer av teknisk/pedagogisk karakter.

Kompetansesenteret har ikke sterke meninger om en teknisk presisering som foreslått, men vil påpeke at forslaget reiser spørsmål om også andre mothensyn,- sosiale hensyn eller hensynet til skyldners familie i så fall bør nevnes i en oppregning av momenter som skal vektlegges.

9. *Etterperioden*

Som nevnt foran under pkt 5 er det nær sammenheng mellom alternative oppgjørsformer og etterperioden. Kompetansesentrene mener som nevnt at man må holde fast ved hovedprinsippet

om 5 års gjeldsordningsperiode (for alle). Oppmykningen bør i tilfelle gjennomføres ved at etterperioden avvikles.

10. Straffebøter under gjeldsordning

Kompetansesenteret er enig i den foreslåtte presisering av § 4-8 h).

For så vidt gjelder nedsettelse av bøter i en frivillig gjeldsordning legger kompetansesentrene til grunn at verken SI eller påtalemyndigheten kan bindes ved passivitet etter § 4-12. Videre vil påtalemyndigheten etter interne retningslinjer behandle forslag til frivillig gjeldsordning etter benådningreglene. Strpl § 258 benyttes ikke som hjemmel for å innvilge frivillig gjeldsordning. Dette betyr i praksis at det ikke vil være mulig å få til frivillig gjeldsordning der bøter nedsettes. Skal dette endres må det være som følge av endrede regler for påtalemyndigheten.

11. Endring i saksbehandlingsreglene § 6-3

Kompetansesentrene har ingen merknad til den foreslåtte endring.

12. Andre endringer

I gjeldsordningssaker er rettsgebyret ved anke et rettssikkerhetsproblem for skyldner. Reglene om rettsgebyr trenger nødvendigvis ikke endres, men det bør gjøres en gjennomgang i reglene om fritak for rettsgebyr etter rettshjelpsloven som i større grad klagjør de økonomiske muligheter for at en gjeldsordningsskyldner kan anke tingrettens kjennelse. Situasjonen her vil jo enten være at skyldner har inntekter, men at lønnstrekk stenger for innbetaling av rettsgebyr, alternativt at skyldner er uten inntekter.

Registrering i Løsøreregisteret. Det sentrale i forhold til registrering i Løsøreregisteret antas å være gjeldsordningsperiodens lengde, - ikke nødvendigvis det øvrige innhold av gjeldsordningen. I forhold til reglene om endring, omgjøring og opphevelse bør det klargjøres at (kun) endringer i gjeldsordningens varighet skal meldes til Løsøreregisteret.

Vernetingsreglene i forbindelse med skyldners flytting er relativt uklare både for namsmann og tingrett.

På vegne av Regional kompetanse for behandling av gjeldsordningssaker
Med hilsen

Arne Roti
Politiadvokat